

ImpAct-hankkeen malli arvoketjun kuvaamiseen

Euroopan unionin
osarahoittama

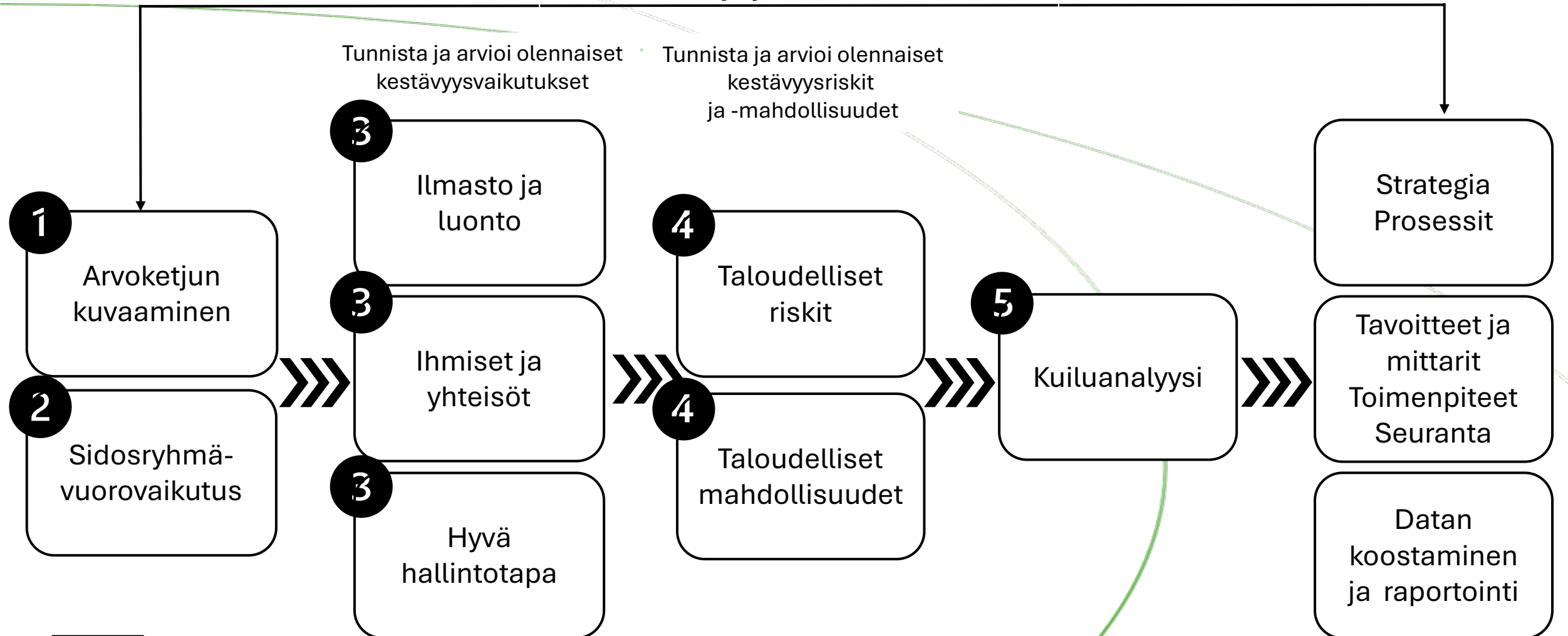
Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Versio 2.0
8.5.2026

Kestävyysvaikutusten arvioinnin malli

Johtaminen ja jatkuva kehittäminen

Arvoketjun kuvaaminen kestävyytyössä ja -raportoinnissa

- Arvoketjun kuvaaminen on lähtökohta yrityksen kielteisten ja myönteisten kestävyysvaikutusten sekä kestäväen kehityksen luomien taloudellisten riskien ja liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamiseen ja arvioimiseen.
- Yrityksen arvoketjuun sisältyvät kaikki toiminnot, resurssit ja liikesuhteet, joita yritys käyttää tuotteidensa tai palvelujensa luomiseen, alkaen suunnittelusta aina toimitukseen ja tuotteen elinkaaren päättymiseen saakka.
- Arvoketjuun kuuluvat yrityksen omat toiminnot sekä ylävirran että alavirran toiminnot.
- Arvoketjua käsitellään kestävyysraportoinnissa yhtenä kokonaisuutena, vaikka yrityksellä saattaa olla useita arvoketjuja.

Arvoketjun vaiheet ja toiminnot

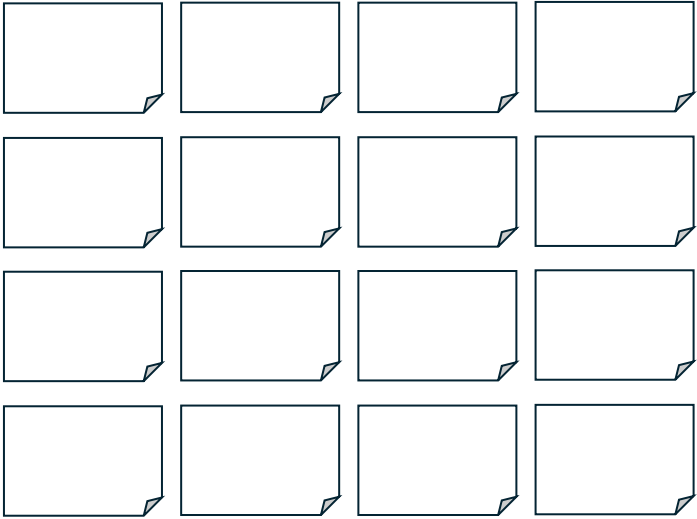
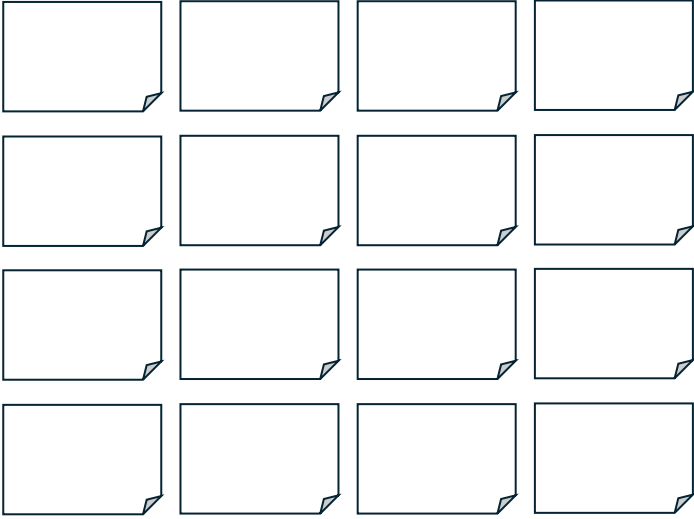
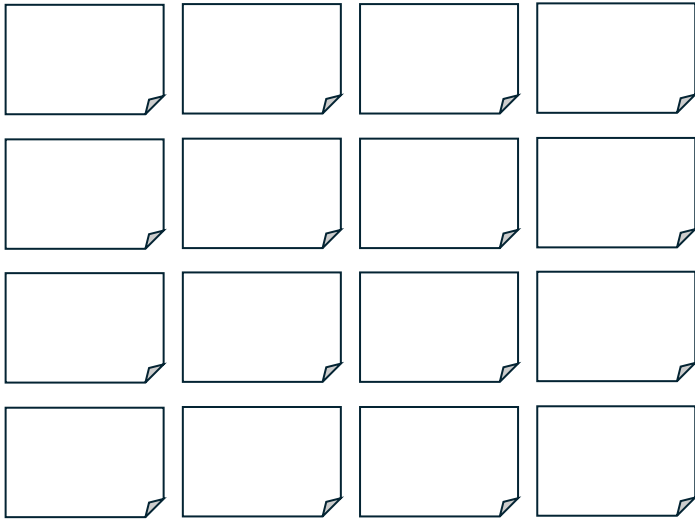
Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Tunnista ja kuvaa arvoketjun toimijat

Alkupää eli ylävirta	Oma toiminta	Loppupää eli alavirta
<p>Listaa toiminnot ja toimijat, jotka tuottavat yritykselle raaka-aineita, tuotteita ja palveluita:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Raaka-aineiden hankinta, prosessointi ja kuljetus2. Energia sekä tuotteiden ja palveluiden valmistus ja myynti	<p>Listaa omassa hallinnassa olevat toiminnot:</p> <p>Johtaminen, hallinto ja tukitoiminnot, operatiivinen toiminta, henkilöstö, kiinteistöt ja laitokset, logistiikka ja varastointi, jakelu ja myynti</p>	<p>Tunnista ja listaa loppupään toiminnot ja toimijat, joille yritys tuottaa tuotteita, palveluita tai jätteitä:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Jakelukanavat, asiakkaat, tuotteiden ja palveluiden käyttö, huolto2. Loppukäsittely, kierrätys, yhteiskunnalliset vaikutukset
		

Tunnista ja arvioi tunnistamiasi kestävyys-vaikutuksia, -riskejä ja mahdollisuuksia

Alkupää eli ylävirta	Oma toiminta	Loppupää eli alavirta
<p>Kirjaa ylös, missä syntyvät suurimmat vaikutukset? Ja missä ovat riskit ja liiketoimintamahdollisuudet?</p> <p>Kirjaa ylös koodilla tai merkillä:</p> <p>🌍 ympäristövaikutus 👤 sosiaalinen vaikutus ⚠️ riski 💡 mahdollisuus</p> <p>Lisää nuolet osoittamaan virtoja, vaikutuksia ja riippuvuuksia ja korosta väreillä kriittisimpiä</p>	<p>Kirjaa ylös, missä syntyvät suurimmat vaikutukset? Ja missä ovat riskit ja liiketoimintamahdollisuudet?</p> <p>Kirjaa ylös koodilla tai merkillä:</p> <p>🌍 ympäristövaikutus 👤 sosiaalinen vaikutus ⚠️ riski 💡 mahdollisuus</p> <p>Lisää nuolet osoittamaan virtoja, Lisää nuolet osoittamaan virtoja, vaikutuksia ja riippuvuuksia ja korosta väreillä kriittisimpiä</p>	<p>Kirjaa ylös, missä syntyvät suurimmat vaikutukset? Ja missä ovat riskit ja liiketoimintamahdollisuudet?</p> <p>Kirjaa ylös koodilla tai merkillä:</p> <p>🌍 ympäristövaikutus 👤 sosiaalinen vaikutus ⚠️ riski 💡 mahdollisuus</p> <p>Lisää nuolet osoittamaan virtoja, vaikutuksia ja riippuvuuksia ja korosta väreillä kriittisimpiä</p>

Vinkkejä arvoketjun kuvaamiseen

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct

Osallista avainhenkilöt ja -toimijat

- Kokoa tiimi organisaation tärkeimmistä toiminnoista (liiketoiminta, tuote- ja palvelukehitys, hankinta, tuotanto, valmistus, logistiikka, myynti jne.) ja huolehdi, että jäsenillä on riittävästi osaamista.
- Osallista tarvittaessa myös arvoketjun alkupään ja loppupään keskeisiä organisaatioita (esim. alihankkijat/toimittajat ja isoimmat asiakkaat).
- Hyödynnä mahdollista paikallistuntemusta ja käytännön työn näkökulmaa eri yksiköistä.
- Sopikaa yhteiset käsitteet ja rajaukset jo työn alussa

Aloita kuvaaminen

- Omista keskeisistä toiminnoista.
- Toiminnoista, joissa on tunnistettu merkittävimmät kielteiset kestävyysvaikutukset tai -riskit.
- Keskity aluksi olennaisiin tuotteisiin, palveluihin tai markkinoihin.
- Kuvaa arvoketju konkreettisesti vaihe vaiheelta ja tunnista arvoketjun alku- ja loppupään toimijat niin pitkälle kuin mahdollista.
- Hyödynnä olemassa olevaa tietoa, kuten hankinta-, asiakas- ja toimitusketjudataa.
- Tunnista, missä syntyvät suurimmat ympäristö-, sosiaaliset tai ihmisoikeusvaikutukset.

Visualisoi selkeästi

- Tee arvoketjusta yksinkertainen visuaalinen kuva tai prosessikaavio.
- Käytä yhtenäisiä symboleita, värejä ja termejä.
- Erottele tarvittaessa eri liiketoiminnot tai maantieteelliset alueet.
- Merkitse kuvaan tunnistetut keskeiset kestävyysvaikutukset, -riskit ja -mahdollisuudet.
- Pidä kuvaus riittävän selkeänä myös ulkopuoliselle lukijalle.

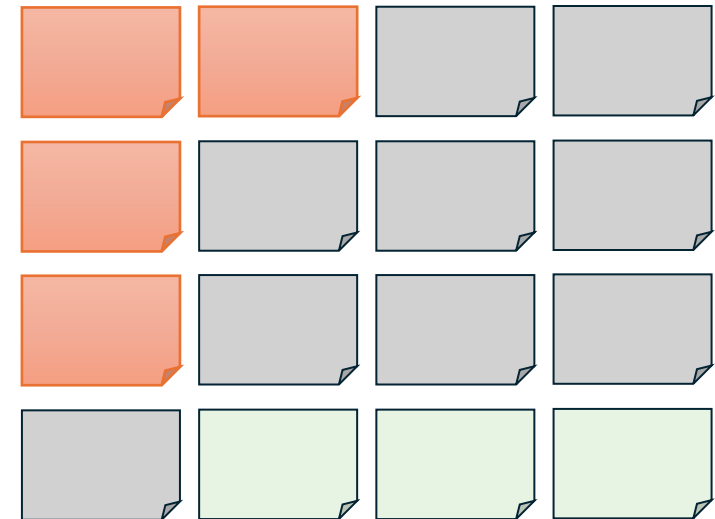
Alkupää eli ylävirta

Kirjaa ylös, missä syntyvät suurimmat vaikutukset?
Ja missä ovat riskit ja liiketoimintamahdollisuudet?

Kirjaa ylös koodilla tai merkillä:

 ympäristövaikutus sosiaalinen vaikutus
 riski mahdollisuus

Lisää nuolet osoittamaan virtoja, vaikutuksia ja riippuvuuksia ja korosta väreillä kriittisimpiä

Päivitä ja syvennä

- Päivitä arvoketjun kuvausta aina, kun jokin muuttuu tai tieto syventyy tai vähintään vuosittain.
- Syvennä kuvausta vaiheittain tärkeimmistä arvoketjun osista.
- Kerää ja vaadi luotettavaa tietoa arvoketjusta.
- Dokumentoi oletukset, rajaukset ja tietolähteet.
- Tunnista kehityskohteet (esim. tietoa puuttuu tai näkyvyys arvoketjuun on heikko) ja suunnittele toimenpiteet.
- Hyödynnä opittua seuraavalla päivityskerralla tai raportointikierröksellä.
- Seuraa sääntelyn ja raportointivaatimusten muutoksia.

Lähteet

Tämän mallin ja materiaalin laatimisessa on hyödynnetty Haaga-Helia ammattikorkeakoulun sekä Laurea ammattikorkeakoulun kestävä kehitys ja vastuullisuus opetus- ja hankemateriaaleja. Lisäksi materiaalin laatimisessa on hyödynnetty Ecobio Oy:n ImpAct- ja KESTÄ-hankkeelle tuottamia webinaari- ja työpajamateriaaleja ja ESR-standardeja.

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

ImpAct